

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Ferenczi Miklós. Fiatalon, még a félszázados életkor küszöbe előtt ragadta el tőlünk 1933 december 30-án Kolozsvárott a halál. Pályája a legszebb delelőjén ért véget. Nagy szorgalommal és munkaszeretettel dolgozott a kolozsvári Egyetemi Könyvtárban, ahol Erdély megszállása után is megmaradt annak a lehetőségnek a reménye nélkül, hogy valaha is igazgató legyen. Pedig ő volt az egyetlen képzett könyvtárosa ennek a híres intézetnek, egyedül méltó az igazgatásra, de mint magyar embernek meg kellett elégednie a másodrangú szereppel. Pályája, melynek megindulására nagybátyjának, FERENCZI Zoltánnak ösztönző befolyása is hatással lehetett, történelmi tanulmányokkal kezdődött (doktori értekezése is történelmi tárgyú), majd alapos studiumokkal fogott bele a legrészletesebb magyar-román szótár készítésébe. Könyvtárosi tevékenysége mellett magától értetődő volt figyelmének a bibliográfia felé való fordulása. Pár évvel az összeomlás után átvette a GYÖRGY Lajos által kezdeményezett munkát: Erdély magyar szellemi életének regisztrálását. Évről-évre a legnagyobb apparátussal és lelkesedéssel készítette el és állította össze a második nagy magyar irodalmi gócpontnak: Erdélynek kulturális termését. 1926—1933-ig és 1928-ban még ehhez kiegészítőleg az 1919—1928-as évek anyagát állította így össze. Bibliográfiai munkásságának érdeklődési körébe beletartozott minden magyar nyelvű nyomtatott irodalmi termék, a legjelentéktelenebb kalendáriumtól REMÉNYIK vagy ÁPRILY verskötetéig. Felkutatta minden apró kis részletét az erdélyi magyar szellem termékeinek s hangyaszigorommal csoportosította és rendszerezte azokat. Valóban érezte ő azt, amikor a nagy munkára vállalkozott, hogy «ez a bibliográfiai összeállítás újabb jele annak, hogy az erdélyi magyarság él és kultúréletet él». FERENCZI Miklós csakis ennek az idegen igában szenvedő kultúrélet megőrzésének szentelte életét. Fiatalos mozgékonyasága, páratlan előzékenysége és úri magyarsága nem sejtette benne a korai véget. Kedves emlékét szeretettel őrizzük mindnyájan, akik közelállottunk hozzá.

KOZOCSA SÁNDOR.

Buday György illusztrációi. A kitűnő grafikusművésznek, aki a Magyar Bibliofil Társaság jutalmát többször is elnyerte, így legutóbb ARANY balladáinak illusztrációval «az 1933. év egyik legszebb magyar könyv» elismerést, ez az újabb gyűjteményes munkája, a *Book of Ballads* (Gyoma, 1934.) teljes gazdaságában mutatja tehetségét. Négy körből meríti témáját: így a *Boldogasszony búcsújában* a Szeged-vidéki zarándokok életéből; majd a nyírségi és a székely népballadákban megint csak a nép egyszerű fiaihoz fordul s azok sorsát varázsolja elénk, míg végül ARANY tragédiás figuráinak

problémáját igyekszik a képzőművész szemszögéből megoldani. Művészetében meglep fejlődésének fokozatossága, mely a fametszés durván odavetett kezdetlegességein túlelmeledve e művészet eszközeinek legfinomabb gyakorlatát és vonásait mutatja. Nemes patinájú ez az illusztrálóművészet, melynek legnagyobb értéke az, hogy újra életre tudja kelteni azt, amit a költő elgondolt és úgy, ahogy az annak fantáziájában megelevenült. Pl. csak egy párat említsünk meg: az I, 3. a zarándoklás, a II, az áhitat szellemének bemutatásában, a II, 24. a búsuló betyár szomorú sorsának szemléltetésében, a IV, 39. Vörös Rébék ördögi intrikájának, a 41. Zách Felicián gigászi csapásának, a 43. és 44. az örület borzalmának és végül az 52. a magáramaradottságnak érzékeltetésében elsőrangú művészi teljesítmény. BUDAY Györgytől még sokat várhat a magyar könyvillusztrálóművészet. KOZCSA SÁNDOR.

VÁLTOZÁSOK

a magyarországi nyomdáknál 1931 nov. 1-től 1934 dec. 31-ig.

Budapesten.

- Advent kiadóhivatal fiókja nyomdája*, I., Németvölgyi-út 12.
- **Augenfeld Márkus**, VI., Vilmos császár-út 65.
- Bányai Simon Sándor és Várkonyi (Weisz) Sándor*, VII., Károly király-út 1.
- Bauer Rezső*, VI., Nagymező-u. 12.
- Bérczi Sándor és Kertész Sándor*, VII., Róna-u. 39.
- **Bíró Miklós nyomdai műintézet rt.**, VII., Rózsa-u. 25.
- **Boda Pál és Horn Salamon**, VIII., Kun-u. 7.
- **Braun Samu**, V., Vilmos császár-út 76.
- **«Britannia»-nyomda** (tulajd. Kohn Dávid), VIII., Népszínház-u. 26.
- **Budai Napló nyomdája**, I., Bors-u. 24.
- **Csaratszky Viktor**, VI., Szív-u. 42.
- **Cséka Ferenc**, IV., Veres Pálné-u. 1.
- **Czettel-Deutsch és Társa**, VII., Izabella-u. 34.
- Dénes István*, VIII., Üllői-út 10.
- **Diamant Emil**, VII., Cserei-u. 14.
- Dr. Egger Iván és Kun Kálmán*, VI., Révay-u. 12.
- **Engel S. Zsigmond**, VI., Podmaniczky-u. 43.
- **Europa kereskedelmi rt. sokszorosító osztálya**, V., Nádor-u. 28.
- **Fabriczki Samu és Kurschner Adolf**, VI., Eötvös-u. 49.
- Faragó György*, V., Visegrádi-u. 25.
- Fischer Béla*, V., Szabadság-tér 7.
- **Fischer Gyula**, VI., Lázár-u. 13.
- **Fleischmann Frigyes Lipót**, VI., Aradi-u. 22.
- **Fortuna kő- és könyvnyomda rt.**, VIII., Tavaszmező-u. 22/a.
- Fleischmann Frigyes és Miklós*, VI., Aradi-u. 22.
- Földes és Wágner*, V., Csáky-u. 64—66.
- Fried Dezső*, VII., Cserhát-u. 15.
- **Fuchs Miksa «Sport»-nyomda**, VIII., Aggteleki-u. 4.
- Gál Jenő*, VI., Ó-u. 2.
- Garai Simon*, VI., Rózsa-u. 71.
- **Gerő Samu**, VII., Hársfa-u. 24.
- Gerván Lajos*, V., Váci-út 166.
- Ginács János*, VIII., József-körút 69.
- **Glória sokszorosító iparüzlet**, V., Csánády-u. 21.
- **Goldjaden Márk**, VII., Dohány-u. 37.
- **Goldmann Ignác és Gondos Béla**, VI., Paulay Ede-u. 5.
- Goldstein Dezső*, VII., Bethlen-tér 3.
- **Grafikai Intézet rt.**, VII., Erzsébet-körút 55.
- Grossmann Ernő*, V., Visegrádi-u. 112.
- **Grosz Jakab és Grosz József**, IV., Váci-u. 69.
- Haas Ottó*, VIII., Aggteleki-u. 7.
- Hamburger Mór*, V., Zrínyi-u. 9.
- **«Hangya» házinyomdája**, IX., Mihálkovics-u. 18.
- **Hauptmann Béla**, VI., Szív-u. 42.
- Hauptmann György*, VI., Kmetty-u. 17.
- **Hentschel Henrik**, VI., Szinnyi Merse-u. 27.
- **Hofherr-Schranz-Clayton-Schuttleworth rt. házinyomdája**, VI., Vilmos császár-út 57.
- **Ila Gábor**, I., Mészáros-u. 58.
- Irgalmas növények házinyomdája*, I., Nagybaldogasszony-útja 37.

- **Jaczkó és Gál, hangjegynyomda és litográfia**, VI., Ó-u. 2.
Juristics Károly, VII., Hársfa-u. 33.
****Kalocsa István**, VI., Lázár-u. 2.
Kardos Lipót, VI., Hajós-u. 24.
Katzburg Salamon, VII., Dob-u. 25.
****Kaufmann Ödön**, VII., Sajó-u. 5/a.
****Kelemen Jenő és Pál Ferenc**, V., Bálvány-u. 16.
Kellner Márkus, VII., Nyár-u. 29.
Kertész Alajos, VI., Csengery-u. 66.
****Kertész Mór, Alpha-nyomda**, IV., Molnár-u. 3.
Klein Miklós, nyomdai melléküzlete, VII., Síp-u. 4.
Kohn Dávid, VIII., Nagyfuvaros-u. 3/b.
****Kohn Ignác**, VII., Szív-u. 63.
****Korvin Tibor**, VI., Nagymező-u. 21.
Kovács Jenő, VII., Hernád-u. 4.
****Kovács József**, VIII., Rökk Szilárd-u. 38.
****Közigazgatási-nyomda**, IV., Régi posta-u. 5.
Krautwig István, I., Horthy Miklós-út 154.
Kripinger István, VII., Király-u. 84.
****Kunossy Grafiki Műintézet rt.**, VIII., Stáhlly-u. 13.
***M. kir. Folyam- és Tengerhajózási rt. házinyomdája**, V., Mária Valéria-u. 11.
Mérnökök nyomdája (tulajd. Belohorszky Lajos, Meznerics Ferenc és Sárvány Béla), I., Bertalan-u. 9.
****Mezei Adolf**, IX., Angyal-u. 7/a.
Molnár Endre és Molnár Mór, V., Wekerle Sándor-u. 24.
Molnár Ferenc, VII., Hársfa-u. 33.
****Nagy Sándor és Nagy András** (Bocskay-nyomda), VIII., József-u. 52.
Némethi András és Társai (Juventus-nyomda), VIII., Práter-u. 49.
Neufeld Dezső, V., Erzsébet-tér 2.
Neumann Tibor, IX., Knézits-u. 12.
Neuwirth Nándor, VI., Ó-u. 5.
****Nirschy Ott Gyula Kálmán**, VIII., Baross-u. 80.
Pál Ferenc, VI., Lovag-u. 2.
****Papíráru és nyomdaipari szövethet.** IV., Molnár-u. 23.
Papp Ferenc könyomda, VIII., Mária-u. 6.
Pautsch Hugó, VI., Gróf Zichy Jenő-u. 26.
****Pollák és Leopold**, VIII., Üllői-út 10.
Pollatschek Jenő, VII., Dob-u. 94—96.
****Özv. Pollatschek Mórné**, V., Ügynök-u. 7.
****Prikelmayer Béla**, VIII., Práter-u. 29.
Radó István, VI., Hajós-u. 25.
****Radó Izor**, VI., Hajós-u. 25.
Ráth Tivadar, VI., Eötvös-u. 2.
****Reich Ármín**, VII., Dohány-u. 84.
Ritter Béla, VII., Murányi-u. 41.
****Róna Ármín**, IX., Soroksári-út 38—40.
****Özv. Ruzsnák Samuné, Alpha-nyomda**, IV., Molnár-u. 3.
Sándor Samu, VII., Szövetség-u. 30/b.
Saphir Aranka, X., Simor-u. 11.
****Saphir Árpád** («Rákóczy»-nyomda), X., Simor-u. 11.
Sarkaai Jakab, V., Szalay-u. 2.
Schneider József, VII., Alsóerdősor 1.
Schwarz Miksáné, V., Ügynök-u. 19.
Sefcsik Mihály, V., Falk Miksa-u. 32.
Sichermann Mayer Léb, VI., Gróf Zichy Jenő-u. 34.
Sopvusek János, I., Mészáros-u. 58.
Spitzer Aladár, VII., Hernád-u. 22.
****Steiner Zsigmond**, VIII., Rökk Szilárd-u. 38.
Szabó Ferenc, VI., Váci-út 127.
****Szabó Jenő**, VI., Király-u. 82.
Szalay Sándor «Petőfi nyomdája», VIII., Tavaszmező-u. 1.
Szegedi Zsigmond és Kovács Caesar József, VIII., Rökk Szilárd-u. 38.
****Székely Arthur «Uránia» kny.**, IX., Knézits-u. 12.
****Székely Károly**, VII., Wesselényi-u. 53.
****Szilágyi Károly**, V., Visegrádi-u. 25.
Székely Károly «Handicap», VIII., Déry-u. 15.
****Özv. Tábori Árminné**, V., Gróf Tisza István-u. 2.
****Thököly-nyomda**, VII., Thököly-út 3.
***Urbányi István**, VI., Gróf Zichy Jenő-u. 36.
Vajda Károly Henrik, VI., Jókai-u. 10.
****Vallásos Iratok Nemzetközi kiadóhivatala nyomdája**, I., Németszőlyi-út 12.

- Wagner Mihály, VI., Szív-u. 63.
 Wallenstein Manó, VI., Horn Ede-u. 8.
 **Waller Mór, VI., Lázár-u. 2.
 **Weinberger Márton, Terézvárosi könyvnyomda, VI., Eötvös-u. 28.
 **Weiss L. és F., V., Korall-u. 9.
 **Weisz Ármin, VII., Nyár-u. 16.
 **Weisz Henrik, V., Vígsház-u. 5.
 Weisz Lajos, Alpha-nyomda, IV., Molnár-u. 3.
 **Welker József és Apsai Jánosné, «Reviziónyomda», VII., Wesselényi-u. 53.
 **Werner Gyula, VII., Elemér-u. 41.
 Wilhelm Zsigmond, V., Ügynök-u. 10.

Vidéken.

- Abony, Abonyi Járás Nyomda (tulajd. Holló János).
 Balatonjüred, Balatonfüredi nyomda, Iváncsics János.
 Békásmegyer-Csillaghegy, Hamar Albert.
 Csorna, **Eigner Géza nyomda és lapkiadó közkereseti társaság.
 **Neumann S.-könyvnyomda.
 Csorvás, **Forgács Kálmán.
 Debrecen, **Balassa és Társa.
 **Bocskay-nyomda.
 **Debreceni Hirlap-nyomda.
 **Hegedűs és Sándor irod. és ny. rt.
 Nagy Károly és Társai könyvnyomda.
 Derecske, *Katz Sándor.
 Dévaványa, **Sepsi Zsigmond.
 Dombóvár, **Dombóvári nyomda rt.
 Dombóvári nyomda Kiss Gyula és Bogler Lajos.
 Felcsút, Óbarokpuszta, **Hadak útja-ny.
 Felsőgalla, Szaif Mihály.
 Gödöllő, **Erzsébet-nyomda.
 **Hungária-nyomda.
 Kalántai-nyomda.
 Gyöngyös, **«Corvin»-nyomda.
 Győr, Kisfaludy-nyomda.
 *Perger Ágoston.
 **Pohárnok Pálné és Társa.
 «Széchenyi»-könyvnyomda (Fias István és Nagy György).
 Hajdúnánás, **Böhm István.
 Heves, **Hamar József, Első-nyomda.
 Hódmezővásárhely, Németh Mihály (Kultúra-nyomda) Szent Antal-u. 7.
 **Dura Lajos-nyomda.
 Friss Ujság-nyomdája (tulajd. Grosz és Oesterreicher, bérlő ifj. Dura Lajos).
 Jánosháza, «Berzsenyi»-nyomda.
 **Markovits H.-nyomda.
 Jászapáti, **Fehér Lajos-könyvnyomda.
 Jászberény, **Kovácsi és Baranyi.
 Kaba, Márton Jenő.
 Keszthely, **Özv. Sujánszky Józsefné.
 Varga János.
 Kiskőrös, **Petőfi-nyomda (Szalay Sándor).
 Kiskundorozsma, Rác István, Forráskút, József fhg.-u. 17.
 Kiskunfélegyháza, **Kossuth-könyvnyomda.
 **«Petőfi»-nyomda.
 Vesszősi-könyvnyomda.
 Kiskunlacháza, Weisz Manó-nyomda.
 Kiszpest, **Attila-nyomda.
 Faragó Imre.
 **Kovács Jenő.
 **Paulovits Imre.
 Paulovits Ferenc.
 Sövegjártó Károly és Czeman Árpád.
 Kistelek, Tóth József-nyomda.
 Zánthó Kálmán «Kultúra»-nyomda.
 Kunszentmiklós, **Weisz Manó-nyomda.
 Magyaróvár, **Keresztény-nyomda rt.
 Makó, Stark Izidor.
 Mátészalka, **Weisz Zsigmond.
 Medgyesegyháza, **Deutsch Ignác.
 Mezőberény, **Wallach Mihály.
 Mezőkövesd, **Nemzeti-nyomda.
 Mezőtúr, «Corvina»-könyvnyomda.
 Nagykanizsa, **Mizsur Ádám.
 **Nádai Ferenc.
 Nagykőrös, **Arany János-nyomda.
 Híradó-nyomda.
 **Nagykőrösi Közlöny-nyomdája.
 Orosháza, Csillag-nyomda (tulaj. Stern Albert és Csik Ferenc).
 **Szépe László-könyvnyomda.
 Orosháza, Csillag-nyomda (Stern és Csik).
 Erzsébet királyné-út 3.

- Pécel*, Péceli-könyvnyomda (Siska János).
Pécs, Ferencfi Antal.
 Mayer A. Géza, Kultúra-nyomda.
 Piskur Antal.
 **Rein József.
- Pestszenterzsébet*, Fischer Ábrahám (Arnold)-nyomda.
 Darszon és Löffler-könyvnyomda.
 *Nagy István-könyvnyomda.
 **Rosenberg Sándor «Minerva»-ny.
- Pestszentilőrinc*, **Davidovits (Grafika-ny.).
 Kovács és Berger (Kultúra-nyomda).
Rákócscsaba, Horváth Lajos,
 Kirchner Jenő.
- Rákospalota*, Banovits Tibor «Boesckay»-
 könyvnyomda.
 **Farág József-könyvnyomda.
 Kind Elias «Vörösmarty»-könyvnyomda.
 Murin Gyula-könyvnyomda.
- Sajószentpéter*, *Frank Jenő.
Sárospatak, Rác István.
Sásd, **Krautwig István.
Sashalom, **Miselbach és Heimovics-
 könyvnyomda.
- Sátoraljaiújhely*, **Deutsch Lajos «Kroo-
 nyomda».
 Illésházy M. és Társa-nyomda.
 **Landesmann Miksa és Társa-nyomda.
 Pávay János-nyomda.
 **Zemplénnvármegyei Keresztény Sajtó-
 vállalat-nyomda.
- Soroksár*, Pakoss Ferenc «Fortuna» kö- és
 könyvnyomda.
- Szarvas*, Kultúra-nyomda (tulajd. Kiszél
 Antal).
 Paczuk Antal-nyomda.
- Szeged*, Gál István «Petőfi-nyomda».
 **«Dugonics»-nyomda.
 **«Koroknay»-nyomda.
 **«Kultúra»-nyomda.
 **Szegedi Ujság-nyomda.
 *Szittner János «Árpád»-nyomda.
 Szózat-nyomda.
- *Székely-nyomda, IX., Knézits-u. 12.
Székesfehérvár, Csuthy György.
 **Fodor Gyula, Friss Ujság-nyomda.
 Hungária-nyomda.
Szentendre, **Bodh József «Szentendre és
 Vidéke» könyvnyomda.
Szentes, Corvin-nyomda (Szeder János
 Béla és Kiss József).
 **Rónai-nyomda.
 **Szent Imre-nyomda.
 Szentesi Hirlap (Bugyi Antal).
 **Szentesi Ujságüzem.
 **Törekvés-nyomda (Kiss József és
 Csorba István).
 **Turul-nyomda.
- Szolnok*, *Szolnok és Vidéke-nyomda.
Szombathely, Cserpnnyák György és Bendly
 Gyula.
 Hajnal Ferenc.
 **Szamedly és Schrammel.
- Tápiószéle*, Pisch Márton nyomda.
Tapolca, Hungária-nyomda.
Tata, **Szaif és Raab «Pannonia»-nyomda.
 **Végh és Szentes «Corvineum»-nyomda
Tótkomlós, **Frankó István «Express»-
 nyomda.
Túrkeve, **«Kultúra»-nyomda.
 «Turul»-nyomda.
- Ujkécske*, Fehér József-nyomda.
Újpest, Deutsch Dezső «Bravours»-nyomda.
 **Fried Dezső-nyomda.
 **Holl Béla «Pestkörnyéki»-nyomda.
 **Várad István «Meteor»-nyomda.
 Weber Gusztáv «Grafika»-nyomda.
- Vasvár*, **Schrammel-nyomda.
Vecsés, Oppmann Jakab.
Zalaegerszeg, Pannonia-könyvnyomda.
Verpelét, Goldschild Ignác «Mátra»-könyv-
 nyomda.
Zalaszentgrót, Mizsur Ádám.
 **Nagy Kálmán és László Sándor-
 nyomda.
Zirc, **Kleinhardt Andor.

A két **-gal jelzett nyomdák megszűntek; az egy *-gal jelzett nyomdák vál-
 tozásáról magánaton értesültünk.